

**Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden en Ondernemen
te Utrecht**

Samenvatting van de jaarrekening en bestuursverslag 2021

Inhoudsopgave

Bestuursverslag	2
Balans per 31 december 2021	6
Staat van baten en lasten over 2021	7

Dit document geeft een kort overzicht van de (financiële) resultaten van de Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden & Ondernemen over het jaar 2021. Aan dit document kunnen geen rechten worden ontleend.

BESTUURSVERSLAG

Jaaroverzicht 2021

Inleiding

Het jaaroverzicht en bestuursverslag is voor 2021 ingekort. In de afgelopen 10 jaar werd een uitgebreid bestuursverslag, met omschrijving van alle activiteiten, bij de financiële jaarstukken gevoegd. In haar vergadering van juni 2021 heeft het SKAO-bestuur besloten de jaarstukken voortaan te laten begeleiden door een impactanalyse. Deze zal voor het eerst bij de jaarstukken van 2021 gepubliceerd worden. Derhalve wordt hier nu een kort overzicht van de hoofdactiviteiten in 2021 gegeven. Dit is dus geen uitputtend overzicht.

Het impactverslag over 2021 wordt tegelijkertijd met de jaarcijfers gepubliceerd.

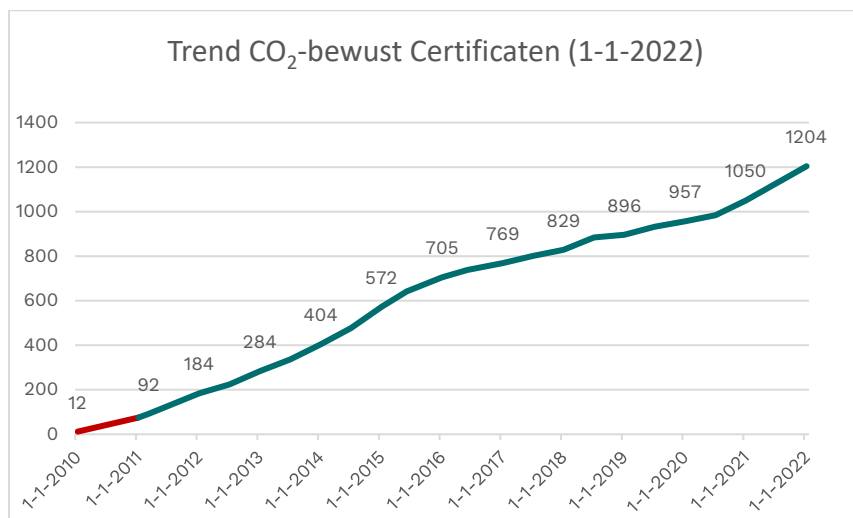
COVID-19

Door de aanhoudende onzekerheid rond COVID-19 hebben in 2021 bijna alle bijeenkomsten digitaal plaats gevonden. Slechts twee bijeenkomsten van het CCvD, de auditorenbijeenkomst en twee trainingen voor adviseurs hebben fysiek plaats kunnen vinden. Het team heeft het overgrote deel van de tijd vanuit huis gewerkt.

Schemabeheer en Handboek 4.0

SKAO heeft zijn hoofdtaak als schemabeheerder in 2021 naar behoren voortgezet. Het aantal certificaathouders is zeer sterk gegroeid, met de op één na sterkste groei in een jaar ooit met 154 tot 1204. Alleen in 2014 was de groei sterker, zie afbeelding op volgende pagina. Eén CI is gestopt en één nieuwe CI is begonnen (totaal blijft daarmee 13). Na enkele wisselingen door aflopende zittingstermijnen is het CCvD wederom stabiel, van hoge kwaliteit en toekomstbestendig. Ook is het CCvD voor nog meer draagvlak uitgebreid van 8 naar 9 zetels met stemrecht (Techniek Nederland is toegetreten, Cumela en MKB Infra delen vanaf 2021 een zetel).

2021 stond verder in het teken van de doorontwikkeling naar Handboek 4.0. In het CCvD en de TC is in 2021 de basis gelegd voor deze doorontwikkeling. Door inventarisatie van zoveel mogelijk relevante signalen via een brede enquête (356 keer (!) ingevuld), verschillende bijeenkomsten en gesprekken met stakeholders en een evaluatie van de ontwikkeling van het huidige Handboek 3.1 heeft het CCvD eind november 2021 de scope en de voorlopige planning van Handboek 4.0 bepaald. Begin 2022 starten diverse werkgroepen van het CCvD met de hoofdonderwerpen van de doorontwikkeling: ambitieniveau van de CO₂-Prestatieladder en de CO₂-reductiedoelstellingen en de aanpak van scope 3-emissies (ketenemissies).

Sinds Handboek 3.1 moeten gecertificeerde organisaties hun projecten met de CO₂-Prestatieladder kenbaar maken. Nog niet alle organisaties hebben dit ingevuld, maar hieruit blijkt nu al dat bijna 200 aanbestedende diensten de Ladder gebruiken.

In 2021 is de ontwikkeling van het Project Impact Dashboard (voorheen digitaal projectdossier) op de website van SKAO in een afrondende fase.

Het evenement KNI en MVI

Op 14 oktober vond het door SKAO (i.s.m. Rijkswaterstaat en PIANOo) georganiseerde digitale evenement Impact maken met Klimaatneutraal Inkopen plaats. Met ruim 600 registraties en uiteindelijk bijna 300 deelnemers was dit een succesvol evenement. Deelnemers leerden in een dag alles over impact maken met klimaatneutraal inkopen. Het evenement is daarnaast gebruikt om een zevental trainingen te ontwikkelen. Van hoe je start met klimaatneutraal inkopen, naar welke instrumenten je wanneer kan inzetten, tot de inzet van MKI en meetlatten op projecten. Deze zijn online vrij toegankelijk gemaakt. Het project Koplopers Uitdagen is daarmee afgerond.

SKAO heeft daarnaast weer diverse trainingen gegeven rond maatschappelijk verantwoord inkopen en het gebruik van de CO₂-Prestatieladder.

SKAO denkt en doet actief mee aan de verduurzaming van de Nederlandse infrasector. We ondersteunen de uitvoering van de strategie naar een 'Klimaatneutrale en Circulaire Infrasector in 2030 (KCI)'. Niet alleen met het beheer van de CO₂-Prestatieladder, maar ook door deelname aan buyer groups Zero Emissie Bouwmaterieel en het Regieteam Duurzaam GWW. De door SKAO ontwikkelde Meetlat Materieelinzet is in 2021 met lokale opdrachtgevers doorontwikkeld en eind 2021 voor het eerst in een aanbesteding van een waterschap en gemeente opgenomen.

Gecertificeerde overheid

Eind 2021 hebben bijna 30 overheden een certificaat op de Ladder. Daarmee brak de Ladder in 2021 definitief door als instrument om inhoud en richting te geven voor structurele aandacht voor CO₂-reductie binnen overheidsorganisaties. Begin 2021 behaalde het ministerie van I&W niveau 5 op de CO₂-Prestatieladder. Eind 2021 volgden de ministeries van EZK en LNV met niveau 3. BZK en BZ zitten in het certificeringsproces. Eind 2021 werd daarnaast bekend dat alle ministeries en uitvoeringsorganisaties

zich gaan laten certificeren. SKAO ondersteunde in 2021 een Community of Practice voor de landelijke overheidsorganisaties i.s.m. PIANOo.

Begin 2021 werd bekend dat de UvW alle waterschappen o priep voor certificering te gaan. Diverse waterschappen behaalden een certificaat op niveau 3 in 2021. Een aantal is al gestart met niveau 4 en 5. SKAO ondersteunde daartoe wederom een Community of Practice. Samen met de UvW heeft SKAO eind 2021 een onderzoek laten uitvoeren naar de belangrijkste scope 3-emissies. Dit onderzoek wordt begin 2022 gepubliceerd.

Daarnaast is SKAO opnieuw benaderd door VNG om meer werk te maken van de certificering van gemeenten. Daartoe is eind 2021 een onderzoek gestart naar de meerwaarde van certificering bij de nu 18 gecertificeerde gemeenten. CE Delft voert dit onderzoek momenteel uit.

Communicatie

Dit jaar hebben wij onze merkidentiteit vernieuwd voor een betere herkenbaarheid en positionering. Onze huisstijl is aangepast waarbij o.a. de logo's van de CO₂-Prestatieladder en SKAO zijn vernieuwd. Het aantal websitebezoekers is in 2021 toegenomen met 27%. Een nieuw onderdeel van de website is de pagina 'Projectcases' waar voorbeelden van projecten die met de CO₂-Prestatieladder zijn gegund worden uitgelicht. Ook is er weer een groot aantal praktijkverhalen over bedrijven en overheden gepubliceerd en gedeeld op social media. Het aantal followers op LinkedIn is in een jaar bijna verdubbeld. In het kader van het 'IKEA-project' is er een communicatieplan geschreven voor onze internationale doelgroep.

Internationaal

In het voorjaar van 2021 heeft IKEA Foundation de projectaanvraag voor het Europese project goedgekeurd. Het project duurt van 1-8-2021 t/m 31-1-2023. In 2021 stond het opstarten van het project centraal, denk hierbij aan: het samenstellen en aannemen van het projectteam; afstemmen van projectplanning en rolverdeling; inrichten projectadministratie; en het opstellen van goede afspraken en het realiseren van een goede samenwerking met onze projectpartners IKEA Foundation, IISD en CO2logic. De samenwerking met de projectpartners verloopt erg goed. De eerste fase van het onderzoek, de Quick Scan wordt in januari 2022 door IISD opgeleverd en de voorlopige resultaten zien er veelbelovend uit: er is veel interesse in de CO₂-Prestatieladder. Terwijl IISD bezig was met het onderzoek, heeft SKAO (naast het opstarten van het project) met name ingezet op 'outreach'. We hebben veel verschillende mensen en organisaties over de CO₂-Prestatieladder en over het project gesproken (zoals EBRD, European Climate Foundation en verschillende brancheorganisaties in de infrasector). Ook dan valt op dat niet alleen de interesse in de CO₂-Prestatieladder als aanbestedingsinstrument groot is, maar dat de CO₂-Prestatieladder in het buitenland al erg bekend is. We hopen dat we in 2022 deze interesse kunnen verzilveren zodat we in 2023 het project kunnen voortzetten met pilots en een echte uitrol van de CO₂-Prestatieladder in Europa.

De pilot in België loopt ondertussen door en lijkt succesvol te gaan zijn. In 2021 waren er weer een tiental aanbestedingen met de CO₂-Prestatieladder. BELAC (de Belgische zusterorganisatie van RvA) heeft aangegeven de accreditatie van de Belgische Cl's te gaan verzorgen.

Over de Jaarcijfers 2021

Door de onverwacht hoge stijging in het aantal afgegeven certificaten in 2021 zijn er meer inkomsten dan voorzien. SKAO verlaagt al sinds 2012 ieder jaar de bijdrage van gecertificeerde organisaties, waardoor deze inmiddels op minder dan 30% van de oorspronkelijke bijdrage ligt.

Door de toegenomen inkomsten in 2021 heeft het bestuur in deze lijn besloten om de jaarlijkse bijdrage voor gecertificeerde organisaties in 2022 sterker terug te brengen en deze met 5% - 7,5% te verlagen ten opzichte van 2021. Het overschot is aan de reserves van SKAO toegevoegd.

2.1. BALANS PER 31 DECEMBER 2021

(na voorstel resultaatbestemming)

	Ref.nr	<i>31 december 2021</i>	<i>31 december 2020</i>
Activa			
(in euro's)			
Vlottende activa			
Vorderingen	2.4.1	120.407	59.417
Liquide middelen	2.4.2	1.140.891	330.780
Totaal activa		<u>1.261.298</u>	<u>390.197</u>
Passiva			
Vastgelegd vermogen	2.4.3	478.111	351.789
Schulden op korte termijn	2.4.4	783.187	38.408
Totaal passiva		<u>1.261.298</u>	<u>390.197</u>

2.2. STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2021

		<i>Begroting</i> 2021	<i>Werkelijk</i> 2021	<i>Werkelijk</i> 2020
(in euro's)				
Baten				
CO2 Prestatieladder	2.5.1	809.318	922.863	796.108
Subsidie	2.5.2	49.000	77.048	7.940
Bijdrage IKEA Foundation		0	176.440	0
Totaal Baten		<u>858.318</u>	<u>1.176.351</u>	<u>804.048</u>
Lasten				
Lasten uit hoofde van de doelstelling	2.5.3	150.500	199.085	112.417
Lasten uit hoofde van project IKEA Foundation		0	176.440	0
Kosten personeel en organisatie Klimaatbureau	2.5.4	673.200	660.576	662.000
Algemene kosten	2.5.5	10.000	9.760	16.552
Rentelasten	2.5.6	0	170	1.733
Totaal kosten		<u>833.700</u>	<u>1.046.031</u>	<u>792.702</u>
Resultaat voor vennootschapsbelasting		24.618	130.320	11.346
Vennootschapsbelasting	2.5.7	0	-3.998	0
Resultaat		<u><u>24.618</u></u>	<u><u>126.322</u></u>	<u><u>11.346</u></u>
Bestemming resultaat				
Toevoeging (+) / Onttrekking (-) aan bestemmingsreserve programma			126.322	11.346